

(6) 210 (b)

I Kgosi Mpe.

1/6

Law about offences and crimes.

pp-1-6

00

Bohodu.

K34/5

rewritten copy.

Motho ya xônônwang ka bohodu wa
 lalêlwa, a swarwa, a lefišwa. Lehodu le
 swarwa ka morwalo. Xa xo na seroto sa
 bohodu. Xe ba hwetša lenaô le a latwa la
 tsêna motseng. Ba pe xo monga motse re
 fetišê re lata lehodu. Yêna a bitša ba
 xabô a ba botšiša, xe le hweditšwe le a
 lefišwa, bjale ka monna e mong ya ileng
 a utswa mabêlê ka dišexong. Ba ile ba
 mo lata ba ba ba mo hwetš, ba tseba le
 mabêlê. A dumela molato mme a lefišwa.
 Lehodu xe le pe ka swarwa, xa xo ka
 mokswa oo le ka lefišwang. Ditaola
 xa di nthse lehodu. Dikxomo kapa diruô
 dife le dife tša senyetšang motho, molato
 ke wa monga tšona, le ngwana ya
 senyang o senyetša motswadi. Ke yêna
 ya tlang xo rwalala molato. Molato e byalo,
 le ya xo rapêlwa, xo rorwa motho a ya xo
 phuphutha; xe ba kupane xo fedile. Moo
 xo ka lefiwang, ke xe mosenyetšwa a sa
 dumela thapêlô. Motho ya ka bônang
 dikxomo di e ja mabêlê a e mong a di
 feta, o na le molato. Molato o mong le o
 mong o perwa xaê pele, wa tse o išwa
 kxorong. Molato o mong le o mong o
 lefiwa ke mong a ôna, ha e se ha e ba
 ke ngwana. Ke moo motswadi a ka
 mo lefišang.

Tša Boloji.

Motho mang kapa mang eo xo nang le bohlatse byo khodisang, xoba wa lwana, wa bolawa. Bakeng sa ho nthša moloi, xo bitšwa dingaka tša laola le bakômê ba tla ba mo šupa. Morêna o mong o ile a bolawa ke tladi, xwa bitšwa makômê a tla a kxiša batho ba bo ya bolailweng ke tladi le bao ba xônônwang xo ba ba nee tladi, ngaka ya re ba kxe metsi ka nokeng ka nkxari e phutšweng mašoba.

2. Ya bolailweng motho, metsi a se dutle, xwa re ya bolaileng motho a dutla a se ke a tla naô. Yaba wa hulwa, xe nkabe e be xo sa buše makxowa, nkabe a bolailwe.

Ba ya ka o tee xo kxa metsi ba bowa naô le xe nkxari e nee mašoba. Xwa re ya bolaileng motho ka tladi, metse a dutla a se ke a bowa naô.

Mmotš'i ke Mmangana Molepo
Ledingwana (age about 80 years)

Tša xo Nyatsa Kxosi.

Motho ya nyatsang kxosi kapa a hlohleletša ba bang xo dia byale wa rakwa, xa e se xe a ka thšabêla leteng se šele. Mang le mang ya sa kweng kxosi kapa Tona ya xe, wa lefišwa ke kxôrô. Ya xanang kahlolô wa hulwa. Mokxômana e mong, ya neng a swere boxosi, xe kxosi e sa le ngwana, o ile a rata xo xanelêla boxosing, mme a ba a hlohloletša karolô e ngwê ya sethšaba, baswêra ba xaxe xore ba êmê naê. Eitse ka tšatši le leng sethšaba sa kxobiwa, mme kxosi ka xe e be e kwelê, ya êma ya re: "He re boxosi ke byaka, xa xo na e mong". Eo a re wa êma, a hwetša a eme a e tee, xo se ya mo êmêlang. He xe ba mo tšea ba mmea mmotwaneng a e tee, ba mo fa motho a e tee, xo mo xoletša mollô. Xa a ka a hlwa a sa boêla mošatê, xo axa xôna.

Moxudi yêna e be e le ngwana wa kxosi, a sa rate xo bušwa ke Maiša, a re: "He lešilo". A kxôna xo hlohleletša karolô e kxolo ya sethšaba, a ba a dia ntwa. Ba mošatê ba mo hlola a thšabêla Maroteng; ba Maroteng ba tla ba mo thuša ba fenywa ba mošatê, ba mmea kxosi. A bolaya batho ka sehloho se sebe, a xana xo dula mono, a thšaba xe ba ka mmolaya, a ya a axa Maxakala, xo šetšê xo bowa ditloxolo tša xaxe, le lehono xa ba na motse.

S. M. Tema

Tša xo lala Mothepe Kapa Mosadi Wa e Mong.

Boxolo-xolo xe mothepe a letšwe ke lesoxana, batswadi ba xaxe ba mmotšiša xore "o letšwe ke mang?" xe a sa bolele, e be xōna ba išang molato xa bo lesoxana, xe lesoxana le dumetše, babō ba lefe, xe le xana ke xōna ba ka išang molato kxorong.

Molato wa xo lalwa xa o hloke dihlatse ka sexaxešo, mpa e sêkwa ke monye wa yōna, le ngwana o tsebya ke mmaxe. Xa xo na molato xe lesoxana le ka tseba mothepe a se ke a tšea mpa. Xo sêkwa mpa, e seng ditao. Fêela xe xo ka tsebya xoba motho o lala ka mothepeng, wa kxalemelwa xoba methepe ya motse e be e lala xo tee, xo se na ya lalang a e tee, ba ka mpa ba lala le mokxekolo. Xe mothepe a ka šupa lesoxana, le xana la re le letše nae xa tee fêela, le a lefišwa, ka xoba xa le na tokêlō le xa tee. Xe e se mos xo belatšang xo ka êmelwa ngwana. Fêela xa xo sekwe ngwana, xo sekwa mpa.

Bakeng sa monna ya lalang mosadi wa e mong wa lefišwa. Ba re: o tswalêla ntlo xa xo na serotō o lefišwa ka moo monna wa mosadi a ka bitšang ka xōna. Bakeng sa kxomo tšê lefang mpa, ke tšea mothepe o ya natsō bosadi, le xe moladi a ka re wa mo tšea, e ka kxōna a no lefa. Lesoxana xe le letše mothepe eo le mo xokilêng, fêela le se la mo nywala, le a lefa. Xa xo na molaō wa xo xodiša (fêpa) ngwana ka Sesotho. Ngwana ke wa mmaxe, dikxomo tšê nywalang mmaxe di mo fa lebitšō; ngwana ke wa dikxomo, xa se wa monna. Motho xa lefiwe xabedi, xa tee xo lekane. Le xe o ka se lefiwe

lefswa. Ka xo na motho ya ka peng morodi'a
 xe a lalwe e le xore a tle a fumane dikxomo,
 xo lalwa ke boxobo xoba a ka se sa šika
 le thaka tša xaxe. Thepa ya mono xa xeso
 ya mothepe xa a letšwe ke kxomo le pudi
 tše pedi.

S. M. Tema.

Le o letše ngwana wa kxoši, ba bula
 lešaka ka moraxo, ke xore ba bitša ka
 moo ba ratang. Athe, xe kxoši e letše
 morodi wa mofô, kapa mosadi wa xe,
 ba re: "O wetše ke lewika", xa a lefiwe.

Polaô ka Mafahla Le Bana Ba Mašoboro.

Bakeng sa bana ba mafahla, ba ba
 bolaela ka ntlong ke babelexiši; taba eo
 xa e tsebišwe batho ba banthši, e
 tsebya ke benye feela. Motho ya belexang
 mafahla ke bohlôla. Babolai ba
 mafahla xa ba sekišwe le xa tee.
 Bana ba tswalwang ba xolofetše kapa
 ba fofetše, xa ba bolawe. Ngwana wa
 lešoboro wa bolawa le xo lefišwa xa
 le lefišwe; ke mpya, lešoboro xa le
 tswale ngwana.

Mmotši Samson M. Tema
 Letopya.

End

end s 210